

Sivistyslautakunnan esitys ja lausunto Ylivieskan kaupungin koulutuspalveluiden palvelutarve- ja palveluverkkoselvitykseen

Sivistyslautakunta 04.06.2024 § 90
1681/12.00.00/2023

Valmistelija

sivistysjohtaja Kai Perttu, p. 044 4294 314

Kaupunginhallitus on päätöksellään 18.09.2023 § 241 käynnistänyt varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluiden palvelutarve- ja palveluverkkoselvityksen. Päätöksellä perustettu viranhaltijoista ja luottamushenkilöistä koostuva ohjausryhmä on työskennellyt ja kokoontunut säännöllisesti. Tavoitteena on, että valtuusto saa palvelutarve- ja palveluverkkoselvityksen käsiteltäväkseen kevätkauden 2024 aikana.

Työskentelynsä aikana ohjausryhmä on oman selvitystyön lisäksi hankkinut ajankohtaista tilasto- ja ennustetietoa asiantuntijapalveluna ulkopuoliselta asiantuntijaorganisaatiolta. Lisäksi työn etenemisestä on tiedotettu varhaiskasvatuksen ja koulutuspalveluiden henkilöstöä sekä luottamushenkilöitä.

Selvitystyön edetessä ohjausryhmä on tehnyt muutamia selviä havaintoja Ylivieskan kaupungin väestörakenteen muutoksesta, jolla tulee olemaan vuoteen 2031 mennessä palveluiden järjestämiseen liittyviä vaikutuksia. Lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2030–2031 perusopetuksen oppilaiden määrän ennakoidaan laskevan 520 oppilaalla. Lukuvuoden 2030–2031 oppilasmäärä on neljänneksen pienempi kuin lukuvuoden 2023–2024 oppilasmäärä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että Ylivieskan perusopetuksen oppilaspaikkoja tarvitaan vuosikymmenen lopussa neljännes vähemmän kuin tällä hetkellä. 2030-luvulle siirryttäessä, Ylivieskan kaupungin perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 palvelutarve on laskenut kolmanneksella. Kouluverkkoa tarkasteltaessa kohdistuu oppilasmäärän väheneminen melko tasaisesti Ylivieskan kaikkiin kouluihin, joten tältä pohjalta erityisten päätelmien tekeminen palveluverkkoon on erittäin haasteellista.

Muutos tarkoittaa merkittävää opetusryhmien vähennystä, jolla on myös henkilöstövaikutuksia. Palveluverkkoselvityksessä on tarkasteltu oppilasmäärän muutoksen vaikutusta opettajamääriin ajalla 2023–2031. Vaikutuksia on myös tukipalveluihin mm. ruoka – ja siivouspalveluihin. Tämänhetkisen tiedon mukaan henkilöstösuunnitteluun jo aikaisemmin tehdyllä ennakoinnilla pystytään vastaamaan tuohon vähennystarpeeseen. Näin ollen nyt ei ole nähtävillä työnantajajohtoisia neuvotteluja henkilöstön vähentämiseksi.

Mikäli palveluverkkoon ei tehdä muutoksia, Raudaskosken, Katajan, Kiviojan, Niemelän, Päivärinnan, Rahkolan ja Vähäkankaan kouluihin muodostuu merkittävää tilojen ylikapasiteettia.

Ohjausryhmä on pitänyt viimeisen kokouksensa 13.5.2024 ja saanut viranhaltija- ja asiantuntijatyönä valmistellun palveluverkkoselvityksen tiedokseen. Selvitys on esityslistan liitteenä. Selvitykseen on koottu seuraavat palveluverkkotarkastelua koskevat osuudet:

- väestömuutoksen tarkastelu
- oppilasmäärämuutosten tarkastelu koko kaupungissa ja yksiköittäin
- talouskatsaus

- yhteenveto kiinteistöanalyysi (nykytila, kustannukset ja investointitarpeet)
- muutostekijöiden tunnistaminen ja vaikutusten analysointi suhteessa nykyiseen palveluverkkoon
- johtopäätökset
- toimenpide-ehdotukset

Asian jatkokäsittelyn aikataulu:

- 23.5. valtuuston iltakoulu
- 27.5. yleisötilaisuus Taanilan koululla klo 18.00
- 10.6. kaupunginhallitus
- 18.6. kaupunginvaltuusto

Em. lisäksi asiasta pyydetään lausunnot sivistyslautakunnalta, kansalais- ja musiikkiopistojen johtokunnilta, hyvinvointilautakunnalta ja teknisten palveluiden lautakunnalta.

Nyt käsittelyssä oleva palveluverkkoselvitys on luonteeltaan valtuuston päätöksentekoa ohjaava linjaus. Kouluverkkoon ja yksittäisiin kouluihin liittyvä päätöksenteko etenee aikanaan erillisen päätöksenteon kautta. Esim. yksittäisen koulun lakkauttaminen edellyttää muutokseen liittyvän talousarviovalmistelun, yhteistoimintaneuvottelut, henkilöstön ja kuntalaisten kuulemisen sekä mahdollisen vaikutusarvioinnin ennen valtuuston lopullista valituksenalaista päätöstä.

FCG:n laatima loppuraportti Ylivieskan varhaiskasvatuspalveluiden ja koulutuspalveluiden palveluverkosta ja sen sopeuttamistoimista on valmistunut ja käsitelty kaupunginhallituksen nimeämässä ohjausryhmässä 13.05.2024.

Asiantuntijaselvityksen loppuraporttia on tämän jälkeen esitelty ohjausryhmän lisäksi sivistyspalveluiden johtoryhmälle, koulunjohtajille, kaupungin YT-ryhmälle, kaupunginvaltuustolle, koulujen henkilökunnalle sekä kaikille kuntalaisille avoimessa tiedotustilaisuudessa, joka myös striimattiin.

Palveluverkkoselvityksen loppuraportista on pyydetty lausuntoja ennen sivistyslautakunnan asian käsittelyä kouluilta, alakoulujen laaja-alaisilta erityisopettajilta sekä kuntalaisten kuulemistilaisuuteen osallistuneilta. Lausunnot, jotka ovat tulleet 30.5.2024 mennessä ovat liitteinä.

Vuoteen 2030 mennessä Ylivieskan perusopetuksen oppilaiden määrä on ennusteiden mukaan vähenemässä 520 oppilaalla. Oppilasmäärän vähenemä edellyttää sivistyspalveluiden osalta palveluverkkoa sopeuttavia toimenpiteitä, jotta käytössä olevat tilat, henkilöstömäärä ja opetuksen resurssitarpeet kohtaavat.

FCG:n laatimassa loppuraportissa esitetään sopeuttamistoimenpiteiden aloittamista 1.8.2025 Niemelän koulun lakkauttamisella ja oppilaiden siirtämisellä Rannan kouluun (2/3 oppilaista) ja Taanilan kouluun (1/3 oppilaista). Oppilaiden mahtuminen lukuvuoden 2025-2026 Rannan ja Taanilan kouluihin sisältää riskin jo nykyisillä ennusteenmukaisilla oppilasmäärillä. Lisäksi Taanilan koulun välittömään läheisyyteen ollaan suunnittelemassa Ylivieskan Vuokra-Asunnot Oy:n toimesta perheille suunnattavia rivitalo-ohuoneistoja, ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohde on suunnittelemassa Rannan koulun alueelle lastensuojeluyksikön perustamista. Näiden toimien voi odottaa kasvattavan Taanilan ja Rannan koulujen oppilasmääriä ennusteeseen verrattuna.

Keskusta-alueen oppilasmäärät ovat laskemassa lukuvuoteen 2027-2028 siinä määrin, ettei samanlaista riskiä vastaanottavien koulujen oppilaspaikkojen riittävyyden osalta ole ennusteiden mukaan nähtävissä, kuin lukuvuoden 2025-2026 alkaessa.

Sivistyslautakunnan tulee antaa lausuntonsa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle FCG:n laatimaan toimenpide-ehdotuksiin tarvittavista sopeuttamistoimenpiteistä. Liitteinä FCG:n laatiman palveluverkkoselvityksen loppuraportti ja siihen liittyvät 30.5.2024 mennessä tulleet lausunnot.

Esittelijä	sivistysjohtaja Kai Perttu
Päätösehdotus	<p>Sivistyslautakunta</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. merkitsee tiedoksi FCG:n laatiman palveluverkkoselvityksen loppuraportin ja siihen tulleet lausunnot 2. keskustelee palveluverkkoselvityksen loppuraportin sisällöstä 3. antaa asiasta lausuntonsa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle (liite) 4. esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle palveluverkon sopeuttamisen toimeenpanosuunnitelman laatimista FCG:n loppuraportin mukaisesti muutoin kuin aikataulun toimenpiteiden aloittamisen osalta. Toimeenpano tulee aloittaa 1.8.2027. Muutoin aikatauluun ei esitetä muutosta. 5. esittää Päivärinnan koulun osalta vaihtoehdon A toteuttamista, jolloin toteutettujen toimenpiteiden jälkeen kokonaissopeuttamistavoite on täytetty vuoteen 2030 mennessä. Yhtenäiskoulun toiminnasta on saatu syksystä 2021 Taanilan osalta hyvät kokemukset, jonka vuoksi olisi perusteltua muuttaa Kaisaniemen koulu tässä yhteydessä yhtenäiskouluksi. 6. esittää lukio-opetuksen ja musiikkiopiston toiminnan turvaamiseksi erillisten suunnitelmien laatimista.
Asian käsittely	<p>Asian esittelyn jälkeen pidettiin kokoustauko klo 18:10-18:15.</p> <p>Lautakunta keskusteli asiasta.</p> <p>Keskustelun aikana Pauli Puroila teki muutosesityksen ja esitti että: Ojakylän koulu lakkautettaisiin vuonna 2027 ja Niemelänkylän koulu lakkautettaisiin vuonna 2028. Esitystä kannatti Ville Visuri.</p> <p>Puheenjohtaja totesi, että koska on tehty muutosesitys ja sitä on kannatettu, on asiasta äänestettävä. Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi kättennostoa. Äänestystapa hyväksyttiin. Suoritetussa äänestyksessä sivistysjohtajan pohjaesitys sai 4 ääntä (J.R., J.Y., E.A. H.M.) ja Pauli Puroilan muutosehdotus sai 4 ääntä (P.P., V.V., J.K., K.A.). Äänten mennessä tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisee päätöksen. Puheenjohtaja totesi sivistysjohtajan pohjaesityksen tulleen hyväksytyksi.</p> <p>Keskustelun aikana Jussi Kujala esitti lisäystä päätöskohtaan 4. siten, että Ennen loppuraportin toimeenpanosta päättämistä on otettava huomioon lukio-opetuksen ja musiikkiopiston turvaaminen. Esitystä kannatti Eveliina Autio.</p> <p>Puheenjohtaja totesi, että koska on tehty muutosesitys ja sitä on kannatettu, on asiasta äänestettävä.</p>

Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi kättennostoa. Äänestystapa hyväksyttiin. Suoritetussa äänestyksessä sivistysjohtajan pohjaesitys sai 4 ääntä (J.R., J.Y., K.A. H.M.) ja Jussi Kujalan muutosehdotus sai 4 ääntä (J.K, E.A, P.P., V.V.). Äänten mennessä tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisee päätöksen. Puheenjohtaja totesi sivistysjohtajan pohjaesityksen tulleen hyväksytyksi.

Päätös

1. Merkittiin tiedoksi.
2. Lautakunta käsitteli loppuraportin.
3. Lautakunta antoi liitteen mukaisen lausuntonsa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.
4. Hyväksyttiin pohjaesityksen mukaisesti.
5. Hyväksyttiin pohjaesityksen mukaisesti.
6. Hyväksyttiin pohjaesityksen mukaisesti.

Kaupunginjohtaja Maria Sorvisto poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen.